

mezni ministri o novoimenovanih uradnikih v prijateljskem razgovoru z drž. poslanci, jasno pokazali, da se jim je o raznih imenovancih sporočila neresnica. Naj navedemo samo jeden slučaj.

Ne davno od tega je neki slov. držav. poslanec govoril s pravosodnim ministrom Ruber-jem o razmerah pri kranjskih sodiščih sploh in zlasti o razmerah pri deželni sodišči ljubljanskem. Pravosodni minister mu je rekel: „Slovenci ste vendar vedno nezadovoljni, vsaj sem še-le pred kratkim imenoval gosp. Levičnik-a za predsednika in gospod Pajka za podpredsednika ljubljanskega deželnega sodišča. To sta vendar vaša moža.“ Gosp. Pajk — Slovenec! Ko bi minister ne bil popolnoma resno govoril, bi bil dotični poslanec mislil, da si je minister dovolil samo šalo. Toda gosp. Ruber je govoril popolnoma resno in zato prav nič ne dvomimo, da se mu je gosp. Pajk-u povedalo, da je navdušen Slovenec in on ga je imenoval kot nekako koncesijo Slovincem!

Razmere, katere smo opisali, so take, da moramo zahtevati korenito spremembo. Zahtevamo, da se v naši slov. deželi nastavijo slov. uradniki, in čim prej odstranijo nam nasprotni uradniki. Dokler se to ne zgodi, ne bo konec bojevanju, ker ne maramo, da bi nas tlačila tujčeva peta.

Politični pregled.

Državni zbor je sklican na dan 17. januarja. Koj v prvi seji podajo nemške opozicijske stranke več obtoženih predlogov proti ministerstvu.

Položaj. — Neposredno po razglasu cesarskega reškripta deželnim zborom se je mislilo, da pride do krize v parlamentu. Prvi hip je bila mej slovanskimi strankami zavladata velika nezadovoljnost, a zdaj so menda spoznale, da bi samo svojim nasprotnikom pomagale na krmilo, ako bi razgnale desnico. Vse kaže, da ostane desnica trdna in solidarna, vsled česar so jalove vse govorice, da bo ministerstvo primorano odstopiti in da pride na krmilo Chlumecky.

Slovenci in vlada. Zadnji čas se je pogostoma čulo mnenje, naj bi Slovenci izstopili iz desnice in šli v opozicijo, ker se vlada čisto nič ne ozira na njihove zahteve. Proti tej zahtevi se je izrekel dr. Ferjančič na shodu v Šhofji Loki, kjer je rekel da ne kaže izstopiti iz večine, ker bi vsled tega sedanja večina razpadla, na njeno mesto pa bi stopila Slovincem sovražna večina. Ferjančič je zastopal misel, naj bi slovenski poslanci ostali v desnici, a če bi vlada ne hotela ugoditi njihovim zahtevam, naj postavijo desnico pred alternativo, ali postaneš manjšina ali strmoglaviš vlado.

Goriški deželni zbor. Vsled odstopa dež. glavarja je Italijanom omogočeno, da naredo vsako sejo dež. zbora nesklepčno. V soboto je bil dež. zbor sklican na sejo, v kateri bi se morala rešiti vladna predloga o dež. šolskem zalogu — a italijanskih poslancev ni bilo v sejo in vsled tega je bil zbor nesklepčen. Zasedanje se je odložilo. Najbrž se snide dež. zbor še le meseca marca ali aprila. Do tedaj bo že imenovan nov glavar in takrat se pokaže kaj in kako bo s šolskim zalogom.

Hrvatska. — Koalirana opozicija je uprizorila veliko gonjo proti poslancu Davidu Starčeviću, ker je izstopil iz njegovega kluba in se pridružil takozvani stranki „čistih pravašev“, katero vodi dr. Frank, če med tem dež. zbora ne razpuste.

Ogerska. — Te dni so se na Dunaju pod predsedstvom cesarja vršila posvetovanja ogerskih ministrov glede položaja. Ogrska vlada birada z opozicijo sklenila kompromis, da naredi konec protiustavnemu vladanju. Toda opozicija se doslej ne uda, zlasti, ker stoji vlada na stališču, da se naj kompromis sklene brez žrtve od vladne strani, to je, ne da bi vlada odstopila. Tega opozicija skoro ne more sprejeti, saj je njen boj naperjen v prvi vrsti proti vladi, oziroma proti Bauffyju. Parlament v tem ne more priti do dela, ker opozicija z raznimi predlaganimi premembami zapisnika, o katerih se glasuje imenoma, zadržuje vse tako, da niti dan še ni določen, kdaj se bo volilo predsedništvo.

Minister za Gališko. — Sedanji minister za Gališko, Jedrzejowicz, namerava z ozirom na svoje rodbinske razmere odstopiti. Njegov naslednik postane bržčas poslanec Pietak.

Steinwender. — Boj proti Steinwenderju morda ne bo imel uspeha. Steinwender je vsled bolezni zadržan, sklicati obljubljene shode, vsled tega so njegovi pristaši začeli pobirati podpise na zaupnico in velika večina volilcev je te zaupnice podpisala. Faktično ima torej Steinwender večino volilcev na svoji strani in se mu ni treba umakniti s političnega torišča, kar bi radi dosegli Schönererjanci.

Nemčija. — V zadnjem času ščuje nemško časopisje vedno bolj proti Avstriji. Te dni je po vsem časopisju krožil spis, v katerem se je Avstrija čudovito zasramovala. Reklo se je, da so v tem spisu podane misli Bismarkove, kakor jih je izrazil napram svojemu sodelavcu Bucherju. To sicer ni resnično, kajti spis je apokrif, a ker so spis priobčili tudi listi, ki so z nemško vlado v tesni zvezi, je to dokaz, da se s takimi spisi hoče samo ščuvati in Avstrijo dražiti in da so nemški vladni krogi če ne direktno pa indirektno s tem v zvezi.

Kreta. — Guverner princ Jurij je sestavil posebno komisijo, obstoječo iz 12 kristijanov in 4 Mohamedancev, ter ji poveril nalogo, izdelati načrt ustave za Kreto.

Filipine. — Ustaši na Filipinah povzročajo Amerikancem mnogo sitnostij. Ustaši se namreč nikakor nečejo podvreči svojim „osvoboditeljem“ dobičkaželjnim Amerikancem, ampak hočejo biti sami gospodarji svoje domovine. Amerikanci so razglasili, da si pridržujejo nadoblast nad Filipinami in so pozvali ustaše, naj odložijo orožje. Ustaši so na to sestavili svojo posebno vlado in se pripravljajo na boj proti Amerikancem.

Obrtnija.

V pospeševanje obrtnosti.

(Konec.)

Učni črtež za stavbno mizarstvo je tako-le razdeljen: strokovno risanje (vsakovrstne konstrukcije za okna, vrata stopnice itd.), detajlirano strokovno risanje v naravni velikosti in z ozirom na praktične potrebe; poučevanje v delarnici s porabo strojev in modernega orodja, kalkulacija, knjigovodstvo, tehnologija.

Kakor oddelek za čevljarstvo, tako je tudi oddelek za stavbno mizarstvo bogato opremljen z vsakovrstnim stroji in orodji.

Tečaji trajajo šest do osem tednov in se ponavljajo štirikrat na leto. Obisk omogočujejo znatne štipendije, katere so ustanovile razne občine in druge korporacije.

Mojsterski tečaji služili bodo razen svojemu namenu izobraževati mojstre, tudi še nekemu drugemu, tudi jako

važnemu namenu. Najboljši in najsposobnejši obiskovalci teh tečajev postali bodo potovalni učitelji za dotično rokodelstvo. Hodili bodo iz kraja v kraj in poučevali tiste obrtnike, katerim denarne ali druge razmere ne dopuščajo, da bi obiskovali mojsterske tečaje v liberškem zavodu. S tem dobe mojsterski tečaji daleč sezajoč pomen.

Delokrog rečenega zavoda pa s tem še ni končan. Z njim je namreč združena tehnična posredovalnica, katera ima nalogo, brezplačno posredovati pri nakupu strojev, orodja in pri prevzetju raznih dajatev, sploh v vseh slučajih obrtnikom iti na roko, tako da ne more več postati žrtev sleparskih podjetnikov. Povrh mora vodja liberškega zavoda vsako leto inspicirati tiste stroje, katere sta trgovinsko ministerstvo in trgovinska zbornica liberška dala na prabo malim obrtnikom. S tem se dobi gotovost, da se dotični stroji res namenu primerno rabijo.

Končno ima zavod tudi nalogo, pripomoči obrtnikom v tistih stvareh, v katerih se dandanes le malokateri izmed njih spozna in morda navadno vsak svet drago plačati. Pomoči jim ima pri raznih opravkih z obrtnimi oblastvi, pri sestavi vlog, pri prošnjah za podelitev koncesije itd. itd., seveda samo takrat, kadar bode to kateri obrtnik sam zahteval.

In vrh vsega tega bo zavod ustanavljal razne korporacije v prid obrtnikom, sploh pospeševal in podpiral organizacijo obrtnega stauu. V to svrhu je trgovinska zbornica določila 35.000 gld., iz katere svote bodo produktivne zadrage obrtnega značaja dobivale brezobrestna posojila.

Troški za ta zavod so seveda veliki. Za ustanovitev je zbornica iz jubilejskega fonda za pospeševanje obrtnosti v znesku 60.000 gld. dovolila 25.000 gld., letni upravni troški pa bodo znašali 16.000 gld., od katere svote je prevzelo trgovinsko ministerstvo 5000 gld. na leto.

Zavod je preznamenitega pomena in bo brez dvoma prav srečno uplival na razvoj obrtništva. Slovenci tacega zavoda še imamo, pač pa nimamo upanje, da ga dobimo, vsaj dež. zbor kranjski je v tem oziru že storil svoje sklepe.

Trd špirit

Kaj ne, to je nekaj, česar še niste slišali? Doslej ste poznali samo tekočino, ki se imenuje špirit. No, v kratkem se bo najbrž povsod udomačil špirit v trdi obliki. Kemična tovarna I. Norden & Co. v Bodenhovenu (Rheinland) na Nemškem je posestnica patenta na pretvarjanje tekočega špirta v trdo maso. Rečena tovarna spravila je v promet trde špiritove kosce v plehastih škatljah, katere so tako narejene, da služijo tudi kot kuhalni ali kurilni aparat. Trdi špirit se prav tako lahko vname, kakor tekoči in se po porabi tudi isto tako lahko ugasne. V tem, ko je gorel, se je vsled toplote deloma raztopil, a čim je bil plamen ugasnjen, postane

špirit zopet tako trd, kakor vosek. Komaj si plamen ugasnil, deneš ves aparat lahko v žep. Aparat je jako pripraven za vsakovrstne potnike, zlasti pa za dom, ker trdi špirit ni popolnoma nič nevaren, ne more eksplodirati in je manipulacija z njim povse preprosta.

Risanje na steklo.

Dosedaj ni bilo mogoče dobiti sredstva, s katerim bi se moglo trpežno in neizbrisno risati in pisati na steklo. Nemški mehanik Delitzsch je sedaj našel, da je možno z aluminijem pisalom pisati in risati na vsako steklo. Najprej se steklo namaže z jesihom, potem se z aluminijem pisalom lahko piše. Ko se steklo posuši, se vidijo najfinejše poteze, ki so se bile načrtale. Svetijo se srebrnobelo in ni jih možno izbrisati. Več je izvedeti pri „Patentverwerthungs-Gesellschaft“ Berlin N. W. Unter den Linden 50.“

Petrolej brez duha.

Vsak petrolej smrdi. Kdor hoče, da izgubi petrolej svoj duh, naj stori tako-le: Petim litrom petroleja dodeni 100 gramov klorovega apna. To mešaj dlje časa, potem pa vlij vse skupaj v posodo, v kateri je nekaj nepogašenega apna. Tudi to dobro pomešaj in pusti vse skupaj nekaj časa stati. Ko se je apno sesedlo, odlij tekočino. Petrolej je izgubil svoj duh, sveti pa še veliko bolje ko prej.

Važna knjiga.

V samozaložbi izdajatelja Franc Bauerja, oficijala trgovske in obrtniške v Gradcu, je izšla knjiga z naslovi trgovcev, obrtnikov, rudarskih podjetij, protokolovanih firm, izvoznih firm, zadrug, oblastev, uradov itd. na Štajerskem. Knjiga je povzeta po uradnih virih trgovske in obrtniške zbornice v Gradcu in Ljubnem ter je zajedno natančen krajevni repertorij dežele, pridejan ji je ličen zemljevid Štajerske. Naročila na knjigo, ki stane s poštnino vred 3.20 gld. je pošiljati na izdajatelja v Gradec (Kaufmannshaus).

Odgojitev plemenitega ribjega zaroda.

Prosto vodo imenujejo ribiči reke, potoke, studenčine, jezera, v obče vse vodovje, katerega tok in višina ni mogoče svojevoljno urejati prostor, v katerem je dotok